Bestuursplatform Energietransitie NZKG
30 juni 2021 15:00 – 16:00, digitaal

Aanwezig:

[redacted]	[redacted] (voorzitter)
[redacted]	[redacted] Corporate Strategy Gasunie
Dhr. H. Erol	Wethouder gemeente Beverwijk
[redacted]	[redacted] Port of Amsterdam
[redacted]	[redacted] r Assetmanagement TenneT
Dhr. F. Bal	Wethouder gemeente Velsen
[redacted]	[redacted] ministerie EZK
Dhr. G. de Vries	Wethouder gemeente Heemskerk
[redacted]	[redacted] ministerie BZK
Mw. A. Baerveldt	Wethouder gemeente Zaanstad
[redacted]	Liander, vervangt [redacted].
[redacted]	[redacted] ORAM
Dhr. J. Nobel	Wethouder gemeente Haarlemmermeer
[redacted]	Vervangt van Mw. M. van Doorninck
[redacted]	[redacted] Energietransitie NZKG
Sprekers:	
[redacted]	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Afwezig:

[redacted]	[redacted] Tata Steel IJmuiden
Mw. M. van Doorninck	Wethouder gemeente Amsterdam
[redacted]	[redacted] Zeehaven IJmuiden
[redacted]	[redacted] Klant & Ontwerp Alliander
[redacted]	[redacted] Warmte en Productie Vattenfall Nederland

Verslag: [redacted] (Projectbureau NZKG)

1. Opening en mededelingen

De vergadering wordt geopend door [redacted], [redacted] Bestuursplatform Energietransitie NZKG.

Plan van Aanpak programma Energietransitie NZKG wordt na de zomer behandeld.

Zaanstad.Maakstad, het samenwerkingsverband van de Zaanse industrie, wil graag deelnemen aan het Bestuursplatform Energietransitie NZKG. De leden van het BPF ET hebben hier geen bezwaar tegen.

[redacted] deelt mede dat Liander op twee plekken, Zaandam West en Westhaven Amsterdam, congestie heeft moeten afkondigen. Liander staat hierover in nauw contact met gemeente Amsterdam, Zaanstad en Port of Amsterdam.

2. Verslag BPF ET NZKG 12 mei 2021

Een opmerkingen bij het verslag van het vorige Bestuursplatform Energietransitie NZKG: de heer Nobel was wel aanwezig.

3. Cluster Energie Strategie NZKG

Op 1 juli wordt het addendum CES NZKG aangeboden aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat / Programma Infrastructuur Duurzame Industrie.

[redacted] licht het addendum toe. Basisvoorwaarde voor verduurzaming van de industrie is de juiste energie-infrastructuur. De CESsen moeten bijdragen aan het invullen van deze voorwaarde zodat de doelen uit het Klimaatakkoord behaald kunnen worden (halvering van de CO_2 uitstoot in 2030 en vrijwel klimaatneutraal in 2050). Het voorbeeld van Liander geeft aan hoe urgent dit is.

Het addendum beschrijft drie sleutelprojecten die worden ingediend bij het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK):

- Verzwaring van het elektriciteitsnet
- Regionale waterstofbackbone
- CO_2 opslag.

Infrastructuur projecten van nationaal belang zullen met ondersteuning van het MIEK gerealiseerd worden. Besluitvorming over inpassing van deze projecten volgt formele planologische procedures. Dat volgt dus nog. Er ligt nu een projectenlijst voor, maar de gehele CES1.0 wordt in september opgeleverd. Daarin worden de ruimtelijke impact, milieuruimtelijke impact en bredere economische en welvaartsaspecten meegenomen. Ook de regionale programmering wordt daarin uitgewerkt (projecten die niet worden ingediend bij het MIEK). Het is wel van belang nu de addenda in te dienen om mee te kunnen in het MIEK proces. Aan het Bestuursplatform Energietransitie NZKG wordt een akkoord op indiening van de bovenstaande sleutelprojecten gevraagd. Besluitvorming MIEK is op 15 oktober.

Gemeente Beverwijk heeft per brief aangegeven nu niet in te kunnen stemmen met het Addendum CES NZKG omdat de (milieu)ruimtelijke effecten nog onvoldoende in beeld zijn. De heer Erol vraagt zich af waarom nu instemming wordt gevraagd als de CES1.0 in september voorligt. De heer Erol schetst dat projecten MIEK nationaal van aard zijn en zullen vallen onder een rijkscoördinatieregeling of provinciale coördinatieregeling. Gemeenten kunnen dan alleen een zienswijze indienen; de functie/rol van de gemeenten wordt dan van ondergeschikt belang, aldus de heer Erol. Wat is de bevoegdheid van de gemeenten in september?

De heer de Vries laat weten dat gemeente Heemskerk de brief van gemeente Beverwijk ondersteunt. In het kader van de druk op de leefbaarheid is het belangrijk om mogelijke extra belasting goed in beeld te brengen. Daarnaast is de heer de Vries zoekende naar wie waarvoor verantwoordelijk is. Wie is adviserend, wie besluitvormend etc. Dat graag overzichtelijk maken.

Mevrouw Baerveldt is nieuwsgierig naar de uitwerking van de ruimtelijke inpassing in september. Wat betreft de Zaanse industrie lijkt het nu in het addendum alsof ze alleen voor waterstof gaan. Dit is echter een van de verschillende opties. Er vinden gesprekken plaats tussen gemeente Zaanstad en de industrie over wat de beste optie is. De gebouwde omgeving en industrie liggen dicht bij elkaar in Zaanstad.

De heer Bal merkt op dat de gemeente Velsen zich volledig kan vinden in het addendum. In Nederland is voldoende wetgeving waaraan getoetst wordt bij nieuwe ontwikkelingen

(MER procedures etc.) Vertrouwen in de overheid dat dit een goed proces gaat worden. Het college van Velsen onderschrijft de noodzaak om hiermee aan de slag te gaan.

De heer Nobel noemt dat de raad van gemeente Haarlemmermeer een motie heeft aangenomen om de Houtrakpolder te behouden. Dat betekent dat er geen ruimte is voor een nieuw onderstation daar. Recent weer unaniem onderstreept in de raad. Haarlemmermeer kan verder wel instemmen met addendum.

[redacted] merkt op dat gemeente Amsterdam instemt met het addendum CES. Herkennen de problematiek, maar voor het NZKG als geheel is het van belang dat we vol inzetten op het faciliteren van de energietransitie. Goed praten over het verdelen van de lasten en de lusten. Inhoudelijke toevoeging op het addendum voor CO_2; dat focust nu op Tata Steel maar AEB is ook zoekende naar een CCS oplossing. Graag toevoegen.

[redacted] heeft een opmerking bij de lijst met deelprojecten elektriciteit. Scope van de CES zijn projecten die 1-op-1 gerelateerd zijn aan verduurzaming van de industrie. En alleen die projecten die versnelling nodig hebben vanuit het MIEK. Wijk aan Zee 380 kV station hoeft niet in de lijst omdat het investeringsbesluit daarvoor al is genomen. Dat is reeds in aanbouw.

De voorzitter vraagt of de andere leden ook kunnen instemmen met het indienen van het addendum. Dat is het geval.

[redacted] moedigt als EZK aan om de projecten wel op tijd in te dienen, dan met een voorwaarde van Beverwijk en Heemskerk. Daarnaast ook het advies om breder te kijken dan alleen het NZKG. Gebruik / produceer je alles in eigen regio? Wat is de samenhang het gebied buiten het NZKG. [redacted] reageert dat er naar het geheel is gekeken, ook de verbindingen nationaal-regionaal.

De voorzitter reageert op de benoemde aandachtspunten en vragen.
EZK heeft inzicht nodig in ontwikkelingen in de clusters zodat in het najaar tijdig besloten kan worden in het MIEK. In de zomerperiode wordt dit voorbereid. In het NZKG is besloten om dit tussenproduct, het addendum, wel langs het BPF ET te laten lopen. In de andere clusters zijn de overheden niet of minder betrokken. Richting september is ruimte om e.e.a. verder uit te werken en het bestuurlijke proces zorgvuldig te doorlopen (raden en staten).
Wat betreft de vraag wie waarvoor verantwoordelijk is; dit zal een gemengd beeld opleveren (Rijk, provincie, gemeenten). Concreet wie wat doet is in dit stadium nog niet duidelijk omdat de ruimtelijke inpassing nog niet gedaan is. Welke regelgeving en randvoorwaarden van toepassing zijn is daarvan afhankelijk. De fase waarin de CES zich nu bevind (projectenportfolio) is vergelijkbaar met de zoekgebieden van de RES. Het dilemma van nu instemmen met projecten terwijl de impact nog niet duidelijk is, is begrijpelijk. Maar de projecten zullen nog de formele procedures (MER etc.) volgen. Die stappen komen nog.
De inhoudelijke opmerkingen zullen verwerkt worden.

De heer Nobel vraagt of het klopt dat er nu geen go/no go wordt gegeven op de projecten. Goed om daar zwart op wit duidelijkheid over te hebben, ook richting het ministerie. De voorzitter stelt voor om bij de aanbieding van de projecten de opmerking te plaatsen dat daarmee niet ingestemd wordt met de ruimtelijke inpassing omdat daar nog geen duidelijkheid over is. De heer Nobel reageert dat je de go/no go daarmee verengt tot de ruimte / milieuruimtelijke procedure. Is dat het enige criterium? [redacted] merkt op dat we projecten indienen die nodig zijn om te verduurzamen. Met de aanbieding van de projecten laten we zien dat we daarvoor gaan. Hoe en waar precies, dat is nog niet helemaal duidelijk. Kan blijken dat het niet kan of ergens anders. Maar we zetten er wel op in om die projecten te realiseren in het NZKG. [redacted] vult

aan dat het MIEK gaat over het 'wat' en niet over het 'hoe'. De bestuurlijke verantwoordelijkheid verandert niet.

De heer Erol vat samen dat instemming commitment aan de projecten betekent (wat), de uitwerking komt op een later moment (hoe). Colleges en raden moet toetsen. Instemming van het BPF ET geeft de indruk dat er breed draagvlak bestaat. Het ministerie moet weten wat de zorgen zijn bij de ingediende projecten. Het standpunt van gemeente Beverwijk blijft overeind.

Mevrouw Baerveldt reageert dat de projectenlijst haar inziens een blauwdruk is van hoe we denken dat we het gaan aanpakken. Het kan zijn dat we gaandeweg ontdekken dat andere oplossingen efficiënter zijn. De voorzitter is het hiermee eens. Je moet op een gegeven moment intenties kenbaar maken. Voortschrijdend inzicht kan wijzigingen met zich meebrengen maar je moet ergens beginnen.

De heer Bal pleit voor robuuste infrastructuur voor de energiestromen van de toekomst. Gedurende het proces inspelen op actuele ontwikkelingen. Het MIRT kent snelwegen, autowegen en provinciale wegen. Het MIEK lijkt daarop maar dan voor energie-infrastructuur. De heer Bal heeft vertrouwen in de wetgeving en procedures.

De heer de Vries vraagt zich af wie dan het besluit neemt bij het go/no go moment. [redacted] reageert dat er bij een project altijd meerdere partijen betrokken zijn. Of een project doorgaat is afhankelijk van de initiatiefnemer maar ook het bevoegd gezag etc. Waarde van het BPF is dat we samenwerken, juist omdat er zoveel interafhankelijkheden bestaan. Integrale afweging zodat niet één partij een besluit neemt dat effect heeft op de andere partners. Officiële bevoegdheden blijven maar het is goed als we gezamenlijk besluiten.

De voorzitter vat samen wat er is gezegd over de besluitvorming en stelt voor om het Addendum CES aan te bieden met de opmerking dat we de komende maanden de impact (milieu- en ruimtelijke effecten) van de projecten verder uit gaan werken en de raden en staten mee te nemen. Status is nu een projectportfolio waarvan we op dit moment denken dat deze projecten nodig zijn om invulling te geven aan het Klimaatakkoord. We committeren ons als overheden hiermee nog niet omdat de impact van de projecten nog niet is uitgewerkt.

De heer Erol reageert dat het 'wat' op dit moment ook nog niet helder genoeg is voor gemeente Beverwijk. [redacted] stelt voor dat er dan een expliciete kanttekening wordt toegevoegd dat de gemeenten Beverwijk en Heemskerk niet kunnen instemmen voordat de impact duidelijk is. We bieden het op die manier wel aan als platform, want een groot aantal partijen staat hier wel achter. De heer Erol en de heer de Vries zijn het eens met dit voorstel.

De heer Bal uit zijn teleurstelling. Geen bezwaar bij het toevoegen van voorgestelde opmerking maar wel jammer. De voorzitter reageert begrip te hebben voor de gevoeligheden die spelen in gemeente Beverwijk en Heemskerk.

4. Uitvoeringsprogramma Energietransitie NZKG; versnellingstafel waterstof

Er zijn een aantal versnellingstafels opgezet om uitvoering te geven aan de energietransitie. De versnellingstafel waterstof kent een vliegende start, daarom worden de ontwikkelingen hieromtrent behandeld in dit Bestuursplatform Energietransitie. Er is met een aantal relevante partijen een position paper waterstof en plan van aanpak opgesteld. Is het Bestuursplatform akkoord om hiermee naar buiten te treden. Dit zal het NZKG meer op de kaart zetten, ook richting Den Haag. Belangrijk om meer zichtbaar te worden met het gezamenlijke verhaal. Alle leden stemmen in.

[redacted] benadruk dat het belangrijk is om de afweging te maken wat wel en niet nodig is in het gebied. Vanuit ruimte gedacht; alleen waterstof zelf produceren als het echt noodzakelijk is. Bezie het ruimtelijke aspect maar ook kosten, draagvlak, landschap etc. in relatie tot de alternatieven. is. Belangrijk is ook de timing; grootschalige waterstofproductie moet gelijk op gaan met voldoende groene elektriciteit anders is het niet duurzaam.

5. Carbon Capture and Storage (CCS)

[redacted]t, EZK, licht dit agendapunt kort toe. Presentatie zal gezien de korte resterende tijd worden toegestuurd. EZK is een ruimtelijke verkenning voor CO_2 transport en opslag gestart. Vorig jaar was de situatie dat andere CCS alternatieven, naast Athos, ook naar deze regio keken. Het is niet wenselijk dat er meerdere CO_2 systemen naast elkaar bestaan. Daarom deze verkenning naar de ruimtelijke inpassing. Het is een voortraject voor als Athos straks daadwerkelijk de vergunningsprocedure in gaat. Provincie en andere relevante partijen zijn hierbij betrokken. Vragen hierover kunnen gesteld worden aan [redacted].

De voorzitter bedankt [redacted] en stelt voor om dit onderwerp in bredere zin ook terug te laten komen in het volgende Bestuursplatform Energietransitie. Dan is meer duidelijk rondom de 'FNV route', daar wordt een onafhankelijke haalbaarheidsstudie voor gedaan. [redacted] laat verder weten dat de provincie een provinciale coördinatie regeling is gestart voor Everest (CO_2 afvang bij Tata Steel). Randvoorwaardelijk is dat er wordt gekeken naar het alternatieve plan.

De heer Bal merkt op dat het niet alleen gaat om CO_2 van Tata. In Rotterdam is het CCS project Porthos, en ook AEB in Amsterdam zoekt naar CCS mogelijkheden. Regio verbinden met landelijke initiatieven. [redacted] reageert dat er inderdaad juist wordt gekeken naar al deze ontwikkelingen.

6. Koppeling RES – CES

Dit agendapunt wordt niet inhoudelijk besproken.

7. Rondvraag en sluiting

Tijdens de rondvraag merkt Mevrouw Baerveldt op dat zij enigszins overvallen is door het feit dat iedereen de raad informeert. Fijn als we daar volgende keer over af kunnen stemmen, ook over de tekst. De voorzitter reageert dat er een bericht is opgesteld en verzonden aan de gemeenten welke gebruikt kon worden.

[redacted] geeft zijn complimenten. Er zit beweging in.

[redacted] sluit de vergadering.